

VII. ИНТЕГРАЦИОННА ПОЛИТИКА И МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

1. Европейска интеграция

1.1. Постигнат прогрес в хармонизацията на българското законодателството със законодателството на ЕС през 2004 г. и първото шестмесечие на 2005 г.

Семена и посадъчен материал

През 2004 г. беше завършен процеса на въвеждане на изискванията на европейското законодателство относно производството и търговията с посевен и посадъчен материал чрез приемането на следните наредби:

1. Наредба № 59 от 30 декември 2003 г. за производство и търговия на посевен материал от фуражни култури (обн., ДВ, бр. 10, 6 февруари 2004 г.) въвеждаща Директива на Съвета № 66/401/ЕЕС;

2. Наредба № 60 от 30 декември 2003 г. за производство и търговия на посевен материал от цвекло (обн., ДВ, бр. 10, 6 февруари 2004 г.) въвеждаща Директива на Съвета № 2002/54/ЕС;

3. Наредба № 61 от 30 декември 2003 г. за производство и търговия на посевен материал от картофи (обн., ДВ, бр. 10, 6 февруари 2004 г.) въвеждаща Директива на Съвета № 2002/56/ЕС;

4. Наредба № 11 от 2 март 2004 г. за производство и търговия на лозов посадъчен материал (обн., ДВ, бр. 29, 9 април 2004 г.) въвеждаща Директива на Съвета № 68/193/ЕЕС

5. Наредба № 12 от 15 март 2004 г. за условията и реда за сортоизпитване, признаване, вписване и отписване на сортовете растения в и от официалната сортова листа на Република България (обн., ДВ, бр.40, 14.05.2004) въвеждаща Директива на Съвета № 2002/53/ЕС

6. Наредба № 13 от 31 март 2004 г. за реда за издаване на разрешения на производители и заготвители на посевен и посадъчен материал и за регистрация на търговци на посевен и посадъчен материал (обн., ДВ, бр.40, 14.05.2004) въвеждаща Директива на Съвета № 92/34/ЕЕС

7. Наредба № 16 от 21 април 2004 г. за производство и търговия с посевен и посадъчен материал от декоративни растения (обн., ДВ, бр.51, 15.06.2004) въвеждаща Директива на Съвета № 98/56/ЕС

8. Наредба № 19 от 5 май 2004 г. за производство и търговия на посадъчен материал от зеленчукови култури (обн., ДВ, бр.51, 15.06.2004) въвеждаща Директива на Съвета № 92/33/ЕЕС

9. Наредба № 40 от 30 септември 2004 г. за производство и търговия на посадъчен материал от овощни видове (обн., ДВ, бр.93, 19.11.2004) въвеждаща Директиви на Съвета № 92/34/ЕЕС и 93/48/ЕЕС

Фитосанитарни въпроси

В областта на фитосанитарните въпроси бяха въведени изискванията към максимално допустимите остатъци от пестициди в растителните продукти и храните чрез приемането на Наредба № 31 от 29 декември 2003 г. за норми за максимално допустимите количества на остатъци от пестициди в храните (обн., ДВ, бр. 14, 20 февруари 2004 г.) – Директиви на Съвета №76/895/ЕЕС, 86/362/ЕЕС, 86/363/ЕЕС и 90/642/ЕЕС; Директива на Комисията 2002/63/ЕС;

Ветеринарни въпроси

В областта на ветеринарните въпроси бяха приети наредби, с които се въвеждат изисквания на европейско законодателство в областта на здравеопазването на животните и по-конкретно относно мерките при поява на болестта африканска чума по свинете.

Съществуващото законодателство за профилактика и борба с някои трансмисивни спонгиформни енцефалопatii по животните беше допълнено в съответствие с нововъведените европейски изисквания в тази област. В съответствие с европейското законодателство беше приета наредба, която урежда въпросите свързани със страничните продукти от животински произход.

През април 2004 г. бяха ратифицирани Европейската конвенция за защита на гръбначните животни, използвани за експериментални и други научни цели и Протокола за изменение на Европейската конвенция за защита на гръбначните животни, използвани за експериментални и други научни цели, Европейската конвенция за защита на животните компаньони и Европейската конвенция за защита на животните при умъртвяване чрез клане.

По-специално приетото законодателство включва следните нормативни актове:

1. Наредба № 7 от 6 февруари 2004 г. за профилактика и борба с болестта африканска чума по свинете (обн., ДВ, бр. 17, 2 март 2004 г.) въвеждаща Директива на Съвета № 2002/60/ЕС;

2. Закон за ратифициране на Европейската конвенция за защита на животните при умъртвяване чрез клане (обн., ДВ, бр.34, 27.04.2004) въвеждаща Директива на Съвета № 88/306/ЕЕС (Европейска конвенция за защита на животните при умъртвяване чрез клане)

3. Закон за ратифициране на Европейската конвенция за защита на животните, отглеждани за селскостопански цели и Протокола за изменение на Европейската конвенция за защита на животните, отглеждани за селскостопански цели (обн., ДВ, бр.34, 27.04.2004) в съответствие с Решение на Съвета № 92/583/ЕЕС (Европейска конвенция за защита на животните, отглеждани за селскостопански цели)

4. Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 34 от 2002 г. за профилактика и борба с някои трансмисивни спонгиформни енцефалопatii по животните (обн., ДВ, бр.49, 8.06.2004) въвеждаща Регламент на Комисията № 999/2001/ЕС

5. Постановление № 261 от 27 септември 2004 г. за изменение и допълнение на Тарифата за таксите, които се събират от Националната ветеринарномедицинска служба по Закона за ветеринарномедицинската дейност, одобрена с Постановление № 166 на Министерския съвет от 2002 г. (обн., ДВ, бр.87, 05.11.2004) въвеждаща Директива на Съвета № 85/73/ЕЕС

6. Наредба № 50 от 17 ноември 2004 г. за ветеринарномедицинските изисквания към страничните продукти от животински произход, които не са предназначени за консумация от хора (обн., ДВ, бр.111 от 21.12.2004) въвеждаща Регламент на Европейския парламент и Съвета № 1774/2002

Мляко

В сектор "Мляко" беше приета Наредба за специфичните изисквания към наименованията и етикетирането на мляко и млечни продукти, предлагани на пазара (приета с ПМС № 28 от 3 февруари 2004 г., обн., ДВ, бр. 11, 10 февруари 2004 г.), с която бяха въведени изискванията към наименованията и етикетирането на мляко и млечни продукти в съответствие с Директива на Съвета № 1898/87/ЕЕС;

В сектор "Мляко" с приемането на ЗИД на Закона за подпомагане на земеделските производители (обн., ДВ бр. 14 от 11.02.2005) и Наредба № 6 от 7 юни 2005 г. за мониторинг на произведените и реализирани на пазара количества краве мляко и млечни продукти от краве мляко (обн., ДВ бр. 50 от 21 юни 2005 г.) въвеждащи Регламент на Съвета № 1788/2003 и Регламент на Комисията № 595/2004 беше уредено създаването на бази данни на производителите на краве мляко, млекосъбирателните пунктове и млекопреработвателните предприятия, които изкупуват краве мляко и събирането и съхраняването в Министерство на земеделието и горите на информация за предадените от производителите на крайни потребители количества краве мляко и млечни продукти от краве мляко и количествата изкупено

краве мляко и неговата масленост. Посочените нормативни актове създават основа за прилагането на системата от квоти за производство в сектор "Мляко".

Месо

В сектор "Месо" през 2004 г. бяха приети следните нормативни актове, въвеждащи правилата за класифициране и определяне на стандартното качество на трупове на животни:

1. Закон за изменение на Закона за животновъдството (обн., ДВ, бр. 18 от 05.03.2004) - Регламенти № 1208/81, 2467/98, 461/93, 563/82, 2123/89, 2967/85, 3220/84, 2137/92, 1481/861.

2. Наредба № 20 от 14 май 2004 г. за окачествяване на кланични трупове от овце по скалата (S)EUROP (обн., ДВ, бр.52, 18.06.2004) - Регламент на Съвета № 2137/92, Регламент на Комисията № 461/93

3. Наредба № 21 от 14 май 2004 г. за окачествяване на кланични трупове от свине по скалата (S)EUROP (обн., ДВ, бр.52, 18.06.2004) - Регламент на Съвета № 3220/84, Регламент на Комисията № 2967/98

В началото на 2005 г. беше приета Наредба № 1 (от 11 януари 2005 г.) за окачествяване на кланични трупове от говеда по скалата (S)EUROP (обн., ДВ, бр. 8, 21 януари 2005 г.), въвеждаща правилата за класифициране и определяне на стандартното качество на трупове от говеда въвеждаща Регламенти на Съвета № 1208/1981; 563/1982; 1186/1990 и Регламент на Комисията № 334/91.

Вино и спиртни напитки

В сектор "Вино и спиртни напитки" беше приета Наредба за условията и реда за регистриране и заличаване от регистъра, данните, подлежащи на вписване, начина на водене на дневниците, съдържанието и формата на декларациите на реколтата и стоковата наличност и контрола върху регистрираните лица и дейността им (приета с ПМС № 239 от 8 септември 2004 г., обн., ДВ, бр.81, 17.09.2004). С наредбата бяха въведени изискванията към регистрацията и поддържането на регистър на производителите на вино и спиртни напитки и контролът върху производството на продукти чрез дестилация от страна на Министерство на икономиката чрез поддържане на регистър на производството. в съответствие с Регламент № 1493/1999

Плодове и зеленчуци

В сектор "Плодове и зеленчуци" беше приета Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 24 от 2001 г. за условията и реда за признаване на организации на производители на плодове и зеленчуци (обн., ДВ, бр.85, 28.09.2004), с която бяха въведени новите изисквания към признаване на организации на производители на плодове и зеленчуци в съответствие с Регламент на Комисията № 1432/2003.

С приемането на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 9 от 2002 г. за изискванията за качество и контрол на съответствие на пресни плодове и зеленчуци (обн., ДВ, бр. 111, 21.12.2004) бяха въведени приетите в ЕС след 2002 г. маркетингови стандарти за плодове и зеленчуци съгласно Регламенти на Комисията № 46/2003; 48/2003; 907/2004 и приложенията към Регламенти № 843/2002, 982/2002, 1284/2002, 1466/2003, 1757/2003, 85/2004, 86/2004, 214/2004 -

Горско стопанство

В сектор "Горско стопанство" с Наредба № 5 за производство и търговия на горски репродуктивни материали (обн., ДВ, бр. 18 от 05.03.2004) бяха въведени изискванията на Директива на Съвета № 99/105/ЕС, и Регламенти №№ 1597/2002/ЕС, 1598/2002/ЕС, 1602/2002/ЕС, 2301/2002/ЕС към производството и търговията на горски репродуктивни материали.

Селекция и репродукция

В сектор "Селекция и репродукция" с приемането на Закон за изменение на Закона за животновъдството (обн., ДВ, бр. 18 от 05.03.2004) и Наредба № 22 от 14 май 2004 г. за правилата за производство и търговия с чистопороден и хибриден разплоден материал при птици и реда за водене на регистър (обн., ДВ, бр. 49, 8.06.2004) бяха въведени изискванията към производството и търговията с чистопороден и хибриден разплоден материал при птици в съответствие с Регламент на Съвета № 2782/75 и Регламент на Комисията № 1868/77

Търговски механизми

В сектор "Търговски механизми" бяха въведени изискванията на Регламент 1291/2000 за лицензирането при вноса на земеделски продукти в рамките на тарифни квоти чрез приемането на ЗИД на Закона за подпомагане на земеделските производители (обн., ДВ бр. 14 от 11.02.2005) и Наредба за реда за издаване на лицензии за внос на земеделски продукти в рамките на тарифни квоти (обн., ДВ. бр. 56 от 8 Юли 2005г.)

Политика на качеството

В сектор "Политика на качеството" бяха приети:

1. Наредба за специфичните изисквания към мазнините за мазане (приета с ПМС № 34 от 1 март 2005 г., обн., ДВ бр. 22, 15.03.2005) въвеждаща изискванията на Регламенти на Съвета № 2991/94 и 1898/87, Регламент на Комисията № 577/97 относно специфичните наименования на различните категории мазнини за мазане, както и изискванията към етикетирането на мазнините за мазане във връзка със съдържанието на мазнини.

2. Наредба № 4 от 7 март 2005 г. за реда за приемане на заявления, комплектоване на досиета и водене на регистър на досиетата на храни с традиционно специфичен характер (обн., ДВ бр. 23, 18.03.2005) въвеждаща изискванията на Регламент на Съвета № 2082/92 относно групите продукти, които могат да се ползват със защитата предоставяна на храни с традиционно специфичен характер, както и редът за подаване и одобрение на заявления за вписване на храни в регистъра.

1.2. Приключване на преговорите и подписване на договора за присъединяване към Европейския съюз

След приключването на преговорите по Глава 8 "Рибарство", която беше отворена и затворена за преговори през първата половина на 2001 г., и след затварянето за преговори на Глава 7 "Земеделие" на 4.06.2004 г., преговорите в областта на земеделието и рибарството приключиха. Официално преговорният процес бе приключен на последното заседание на Междуправителствената конференция за присъединяване на България към ЕС на 14 декември 2004 г.

Българската страна взе активно участие, с предоставяне на много становища, препоръки и корекции на подготвяния от Европейската комисия текст на проекта на договора за присъединяването на Р. България към ЕС, в частта за земеделие и рибарство. В резултат на това всички договорени параметри по време на преговорите бяха пълно и точно отразени в текста на договора. Текстовете на договора на български и английски език бяха съгласувани и финализирани.

На 25 април 2005 г., по време на Люксембургското председателство на ЕС, на срещата на Съвета по общи въпроси и външни отношения, бе подписан договорът за присъединяване на Р България към ЕС.

1.3. Изпълнение на поетите ангажименти

От поетите при преговорите ангажименти най-голяма по обем работа и най-много финансови средства са необходими за изграждането на Разплащателна агенция и Интегрирана система за администриране и контрол и ангажиментите в областта на ветеринарните въпроси, тъй като България след присъединяването си ще стане външна граница на ЕС. Българската страна наблюдава изпълнението на поетите ангажиментите чрез План за действие, който се актуализира всяка година и се отчита всеки месец в рамките на Съвета по координация и мониторинг по ПМС 145 на Министерски съвет от 07.07.2005г..

От страна на Европейския съюз мониторингът и оценката на изпълнението на ангажиментите се извършва на заседанията на работните органи по прилагането на Европейското споразумение за асоцииране (Подкомитет 1 – земеделие и рибарство), в ежегодния редовен доклад и стратегически документ на ЕК, в докладите от посещенията за проверка от страна на ЕК и страните-членки (peer reviews). Заседанията на Подкомитет 1 се провеждат два пъти годишно. След заседанията се изготвя протокол със списък от действия, които трябва да бъдат предприети и се предава информацията, която е била поискана от Европейската комисия по време на заседанията.

В сектор „Ветеринарни въпроси“ бяха направени посещения за проверка на предприятията (април 2004) и за граничен ветеринарномедицински контрол (септември 2005).

В края на 2004г. Министерът на земеделието и горите одобри национална програма за спиране на ваксинацията срещу Класическа чума по свинете (КЧС) чрез поэтапно използване на “маркерна ваксина” и орална ваксинация на дивите свине с жива ваксина (щам “К”). Ваксинацията срещу КЧС с жива ваксина щам “К” е спряна от 31.08.2005г. От 1 септември до края на 2005г. е извършвана ваксинация с маркерна ваксина само на неваксинираните със жива ваксина щам К новородени прасета в регламентирани свиневъдни обекти. През 2005г. е извършена орална ваксинация на отглежданата популация от диви свине в Държавните дивечовъдни стопанства. От 31.12.2005г. спира всякаква ваксинация срещу класическа чума по свинете. Съвместно с експерти от бюро за техническа помощ ТАЙЕКС, до 30.03.2006г. трябва да бъде изготвен план за ерадикация на заболяването, който да бъде одобрен от ЕК.

Р България ще има една *Разплащателната агенция*, която тя ще бъде създадена в рамките на Държавен Фонд Земеделие и ще отговаря за прилагането на всички мерки на ОСП за изплащане на суми, за проверката на молбите за финансово подпомагане, както и за извършването на плащанията, за които кандидатстват земеделските стопани. Тя трябва да бъде напълно действаща и акредитирана до края на 2006г. С цел контрол и гарантиране на коректност при изплащане на финансовите средства, е необходимо и изграждане на Интегрирана система за администриране и контрол (ИСАК).

За изграждането на административната структура и процедурите на Разплащателната агенция и създаването на ИСАК през 2004г. стартира Туининг проект по ФАР BG/2002/IB/AG/01 със съдействието на Холандската Разплащателна Агенция (LASER). За целите на Системата за идентификация на земеделските парцели като част от ИСАК през 2004г. е осъществен пилотен проект за заснемане на Община Исперих. Проектът се изпълнява от BASA (Българската Агенция по Космическа Авиация), под прякото ръководство и наблюдение на ДФЗ. Проектът обхваща приблизително 402 кв. км. За целите на проучването участват 100 земеделски производители, а информация за повече от 700 земеделски парцела е обработена. Изследвани са следните земеделски култури: пшеница, ечемик, овес, царевица (за жито и за фураж), слънчоглед, тикви (чиито семена се използват за производството на олио в авиационната индустрия), кориандър, зеленчуци и тютюн. Измерваната площ и очертания на векторните парцели са сравнени с официалните данни от Кадастъра на земеделските площи.

През 2004г. са осъществени 13 посещения за оценка от страна на ЕС в сектор „Земеделие“ в секторите, по които изпълнението на поетите от българска страна е с голяма приоритетност.

След подписването на договора за присъединяване през м. април 2005 г., основен приоритет остана изпълнението на ангажиментите, поети при преговорите в земеделието и рибарството. До края на месец юли 2005г. бяха направени посещения за оценка по въпросите в секторите „Вино“ (април 2005), „Млечни квоти и интервенция“ (юли 2005г.), „Търговски механизми“ (юли 2005) и „Ветеринарни въпроси“ – трансмисивни спонгиформни енцефалопатии (май-юни 2005) и предприятия (юни 2005). Бяха направени мониторингова мисия за дейността по изграждане на Разплащателната агенция и ИСАК (април и септември 2005) и по хармонизиране на европейското ветеринарно законодателство (февруари 2005). През м. август 2005г. се проведе посещение за оценка в областта на ветеринарномедицинските въпроси – предприятия.

Във връзка с изграждането на *Разплащателна агенция и ИСАК* през 2005 г. са предприети следните дейности:

- Разработена е структурата на Разплащателната агенция, която съблюдава изискванията на европейското законодателство за изпълнението на трите основни функции:
 - Оторизиране на плащанията.
 - Извършване на плащанията.
 - Поддържане на необходимата счетоводна отчетност.

Стартирало е назначаването и обучението на необходимия допълнителен персонал за Разплащателната агенция. Планирано е през 2007г. Разплащателната агенция да работи с 1 100 души персонал.

- В ДФЗ работят 15 продуктови и секторни работни групи, които са изготвили диаграми и ръководства с подробни писмени инструкции за всяка схема на плащане на ОСП, която ще се прилага, включително диаграми, ръководства с подробни писмени инструкции; формуляри за кандидатстване; списъци, работни документи, инструкции за проверки на място.
- Изготвен е и е одобрен детайлен Основен план (Master plan) за изграждането на Разплащателна агенция и ИСАК, който включва конкретни дейности, крайни срокове, финансови ресурси и отговорни лица.
- По отношение на софтуера за ИСАК има подписан двустранен проект между МЗГ на Р България и Федералното Министерство на земеделието, горите, околната среда и водите на Р Австрия за тестване на софтуера, използван за нуждите на ИСАК в Австрия. Персоналът е обучен да използва и администрира системата.
- Направени са съответните поръчки, свързани с предоставянето на необходимия хардуер и софтуер за функционирането на Агенцията, което трябва да бъде завършено като процес до края на 2006г. с напълно функциониращи бази данни както и придобит и въведен австрийски софтуер за опериране на РА.
- Във връзка с изграждането на Системата за идентификация на земеделските парцели, която е основна за функционирането на ИСАК, е започнало въздушно заснемане на територията на страната и в структурите на Министерство на земеделието и горите ще бъдат назначени и обучени допълнително служители. С Решение на Министерски съвет № 480 от 25.05.2005г. е приет План за действие и Техническо задание за създаване на цифрова ортофото карта за територията на страната, която ще бъде основата при изграждането на ИСАК. За изпълнител на договора за създаване на цифрова цветна ортофотокарта за част от страната, е избрана фирма „ЕВРОСЕНС“ ООД. Предадени са част от първия обработен снимков материал на Изпълнителна агенция по почвени ресурси за започване на дешифрирането на физическите блокове. Доставка на орто-фото снимки за четири

региона в страната - Плевен, Русе, Велико Търново и Ловеч – ще бъде направена със средства по Програма ФАР;

- Подготвена е законовата рамка за изграждането на РА и ИСАК в България.

2. Международно сътрудничество

2.1. Двустранно сътрудничество

През 2004 г. представители на МЗГ взеха участие в заседания на Междуправителствени смесени комисии за икономическо и научно-техническо сътрудничество със Сърбия и Черна Гора, Хърватия, Индонезия, Индия, Йемен, Куба, Словакия, Молдова, Армения, Албания, Беларус, Казахстан, Азербайджан и Иран.

Проведени бяха заседания на Смесените работни групи по земеделие с Италия, на Постоянната правителствена комисия “България – Бавария”, на Българо-валонската постоянна смесена комисия, на Българо-фламандската постоянна смесена комисия и на Българо-турския комитет по земеделие.

Подписани бяха следните двустранни споразумения:

- Споразумение между Правителството на Република България и Правителството на Алжирската демократична народна република за сътрудничество в областта на карантината и растителната защита
- Споразумение между Правителството на Република България и Правителството на Алжирската демократична народна република за сътрудничество в областта на ветеринарното дело
- Споразумение между Правителството на Република България и Правителството на Алжирската демократична народна република за сътрудничество в областта на селското стопанство
- Допълнение към Споразумението от 8 април 1997г. за използване на безвъзмездна хранителна помощ, дадена от Франция за България за реализиране на проекти в животновъдството и посадъчния материал
- Споразумение между Министерството на земеделието и горите на Р България и Министерството на селското стопанство и продоволствието на Р Беларус за икономическо и научно-техническо сътрудничество
- Споразумение между Министерството на земеделието и горите на Р България и Министерството на Аграрната политика на Р Украйна за сътрудничество в областта на изпитването за различимост, хомогенност и стабилност и на запазване правата на селекционерите
- Протокол за намерения между Министерството на земеделието и горите на Р България и Министерството на селското стопанство и продоволствието на Московска област.

Изпълнени бяха проекти в отрасъла, финансирани от Организацията на обединените нации по прехрана и земеделие и чуждестранни агенции като ГТЦ – ФРГ Германия, ДЖАЙКА – Япония, ПСО –Холандия, КОЙКА - Ю. Корея, Министерството на земеделието на Франция.

През първото шестмесечие на 2005 г. МЗГ подготви и участва в заседания на Смесени комисии за икономическо и научно-техническо сътрудничество с Венецуела, Виетнам, Монголия, Сирия, Турция.

Осъществена бе подготовката на следващото заседание на Постоянната правителствената комисия "България-Бавария".

През настоящата 2005 г. се осъществява подготовка за участието на министерството в заседанията на Междуправителствени смесени комисии за икономическо и научно-техническо сътрудничество с Македония, Словения, Йордания, Куба Аржентина, Мексико. Председател от българската страна на Смесените комисии с Аржентина, Индия и Кувейт е министърът на земеделието и горите, а на Куба и Мексико – заместник-министри на земеделието и горите.

Подписани бяха следните споразумения:

- Допълнение към Споразумение между Министерството на земеделието и горите на Р България и Федералното министерство на селското и горското стопанство, околната среда и водното стопанство на Р Австрия за сътрудничество в областта на земеделието и горите
- Споразумение между правителството на Р България и правителството на Монголия за сътрудничество в областта на карантината и растителната защита
- Споразумение между правителството на Р България и правителството на Монголия за сътрудничество в областта на земеделието
- Допълнение на Меморандума за разбирателство между Конфедерация Швейцария и Република България относно реализирането на проект "Редки местни породи"

2.2. Сътрудничество с международни организации

Осъществена бе подготовка за участие на българска официална делегация в 24 – та Регионална конференция за Европа на Организацията на Обединените нации по прехрана и земеделие (ФАО)

Във връзка с подготовката по присъединяването на България към ЕС и Евроатлантическите структури представители на МЗГ участваха през 2004 г. в заседанията на Комитета по планиране в областта на храните и селското стопанство (FAPC) към Старшия комитет на НАТО по гражданско планиране в извънредни ситуации

Представители на МЗГ подготвиха българското участие в Генералната асамблея на Международната организация по лозата и виното

2.3. Конференции, изложения, панаири и други агро-форуми

През 2004-та бяха проведени редица международни конференции и агрофоруми, както и участие в изложения и панаири, по-важните от които са:

- Политическа конференция "Инициатива за развитие на лозарството и винопроизводството в страните от Югоизточна Европа" м. февруари 2004 г. – Пловдив;
- Презентация на български вина и хранителни продукти във Виена, Австрия;
- Конференция на тема: "Възможности за бизнес САЩ – България", м. септември, София;
- Международното изложение "Зелена седмица Берлин"2004", Германия, м. януари 2004 ;
- Международното изложение "ПОЛАГРА", Полша, м. септември 2004 г.;
- Международното изложение за храни и напитки "Алиментария", м.март, Испания ;
- Международното изложение за градини и цветя "Експо 2004", Китайска народна република;
- През 2005 г. беше подготвено националното българско участие в изложението за качествени вина "Вино в замък", м. май, гр. Кобленц, Германия.
- Организирано бе участието на министерството на земеделието и горите в конференция на тема: "Възможности за бизнес САЩ – България", м. май София.

- Международното изложение по земеделие и хранителна промишленост "ПОЛАГРА", Полша, м. септември Познан.

В процес на подготовка е българското участие в:

- Международното изложение "Зелена седмица Берлин"2006", Германия

VIII. ПРОГРАМА САПАРД

1. Програмиране

Изменения в НПРЗСР

На 23.12.2004 г. ЕК одобри предложения (трети по ред след стартирането на Програмата) за изменение и допълнение на НПРЗСР (Програма САПАРД), които отразяват бележките и препоръките от доклада за междинната оценка по Програмата; предложения на Агенция САПАРД, насочени към подобряване усвояемостта на средствата и предложения от постоянните работни групи към Комитета по наблюдение, одобрени от Комитета.

По-важните предложения за промени са както следва:

- 1) Общи промени в мерките от Националния план за развитие на земеделието и селските райони НПРЗСР:
 - Изменят се критериите за оценка на проекти, като тежест се дава на сектори, които имат най-голяма нужда от инвестиции, за да отговорят на ветеринарно санитарните, хигиенни и екологични изисквания на нововъведеното в страната европейско законодателство;
 - Ограничава се размера на разходите за подготовка на бизнес план (в съответствие с пазарните условия в България) и по този начин се постига освобождаването на ресурс за инвестиции в реални активи;
 - Въвеждат се индикатори за наблюдение въздействието на проектите по мерките върху околната среда, което отразява препоръките на Междинната оценка за включване на екологични показатели за мониторинг и цели по-добро придържане към Насоките на Комисията за провеждане на оценка на програма САПАРД.
- 2) Специфични промени в мерките от Националния план за развитие на земеделието и селските райони (НПРЗСР)

Промени в Мярка 1.1 "Инвестиции в земеделски стопанства"

Изменения касаещи сектор "Мляко и млекопроизводство"

Измененията са резултат от обсъждане прилагането на програма САПАРД в сектор млекопроизводство и анализ на причините за недостатъчната активност на потенциалните кандидати от сектора. Приетите изменения целят подобряване участието на млекопроизводителите по програмата:

- Отпада ограничението за закупуване на елитни разплодни животни до 1/3 от наличните в стадото. Инвестицията се подкрепя, само при условие, че стопанството на кандидата отговаря на “Кодекс за изискванията към земеделските стопанства – ветеринарно-санитарни, фито-санитарни, екологични и хуманно отношение към животните”, посочени в Приложение към мярката за новия брой животни, вкл. новозакупените. Същото условие за подкрепа е поставено и в сектор “месо” при закупуване на елитни разплодни животни.
- Намалена е минималната стойност на инвестициите от 15 000 евро на 10 000 евро, което ще позволи повече от преобладаващите средни фермери също да кандидатстват;
- Създава се възможност единствено организации на производители да изграждат и оборудват млекосъбирателни пунктове по мярката, вкл. лабораторно оборудване;
- Към допустимите инвестиции в сектора се допълва закупуване на ветрогенератори и вятърни помпи за изпомпване на вода;

Други изменения в мярката:

- Отпада изискването - посадъчният материал да е от сортове овощни растения, които са включени в Националната сортова листа;
- Намалява се минималната стойност на инвестициите от 10 000 евро на 5 000 евро за етерично-маслени култури и многогодишни лечебни растения – и площите от 1 ха на 0,5 ха., което ще позволи на съществуващите в сектора дребни производители да кандидатстват;
- Критериите за оценка на проекти се изменят. Дава се по-голяма тежест на проектите от “изостанали селски райони”, “планински райони” и от сектор “мляко и млекопроизводство” като по този начин се постига по-голяма концентрация и приоритизиране на инвестициите в сектор, в който има силна нужда от насърчване въвеждането на европейските стандарти и изисквания. Включва се и допълнителен критерий за биологично производство;
- Към избираемите бенефициенти се поставя изискването животновъдните им обекти да са регистрирани в регионалните ветеринарно медицински служби;
- Към критериите за избираемост се поставя ново изискване: при кандидатстване на земеделски производители от секторите “мляко и млекопроизводство” и “месо” кандидатите да представят предписание (заверено от НВМС) за покриване на изискванията, заложи в “Кодекс за изискванията към земеделските стопанства – ветеринарно-санитарни, фито-санитарни, екологични и хуманно отношение към животните”;
- Към условията за подпомагане се добавя, че помощта се изплаща само, ако стопанството на подпомагания отговаря на изискванията, заложи в “Кодекс за изискванията към земеделските стопанства – ветеринарно-санитарни, фито-санитарни, екологични и хуманно отношение към животните”;
- Ново приложение 2 “Кодекс за изискванията към земеделските стопанства в областта на ветеринарните, фито-санитарните, екологичните изисквания и хуманно отношение към животните”.

3) Промени в мярка 1.2. “Подобряване преработката и маркетинга на земеделски и рибни продукти”

- Намаляване на изискванията по отношение на капацитета за годишен кланичен добив на кандидатстващите в подсектор “заешко месо” от сектор “месо” от 350 000 на 35 000 зайци и от 500 т. на 50 т. заешко месо. По този начин ще се даде възможност на предприятията от подсектор “заешко месо” да кандидатстват по Програма САПАРД, защото заложиения в мярката капацитет се оказва значително по висок от действителния в сектора.

- Максималният размер на допустимите инвестиционни разходи за един проект за кланица се увеличава на 5 000 000 евро от сегашния размер (3 000 000 евро), а за всички други проекти се намалява както следва:
 - максимум 2 500 000 евро за сектори “мляко и млечни продукти”, “риба и рибни продукти” и “месо и месни продукти” (с изключение на кланици);
 - максимум 1 500 000 евро за сектори “вино” и “плодове и зеленчуци”;
- В част “Обосновка” на мярката се добавя обосновка на районирането на кланиците.
- От общия бюджет по мярката се отделя самостоятелен бюджет за кланици в размер на 12,5 млн. евро публични средства (ЕС+национални средства) считано от 08.2004 г. Този бюджет се разпределя по следния начин:
 - 5 млн. евро публични средства за кланици за червени меса;
 - 7,5 млн. евро публични средства за кланици за бяло месо, от които: 2,5 млн. евро публични средства за кланици за бели меса разположени в Югоизточен, Южен централен и Югозападен район за планиране (Regioins NUTS II); 5 млн. евро публични средства за кланици за бели меса разположени в Северозападен, Северен централен и Североизточен район за планиране (Regioins NUTS II);
- Кандидатстващите (с изключение на нови кланици) трябва да развиват дейност в съответния сектор най-малко от 3 години преди датата на кандидатстване;
- Кандидатстващите в сектори “риба и рибни продукти”, “мляко и млечни продукти” и “месо” се допускат за подпомагане само ако предприятията, за които кандидатстват за подпомагане са категоризирани от Националната ветеринарномедицинска служба (НВМС) във II категория по реструктуриране, съгласно вътрешните процедури на НВМС;
- В критериите за оценка на проекти освен приоритета за адаптиране на преработвателните предприятия на селскостопанска продукция към стандартите на ЕС, се дава тежест и на проекти от “селски райони” и от “изостанали селски райони”;
- За кланиците, при равен брой точки, допълнително 5 точки се дават на проектите, които имат най-голям кланичен добив (в тонове) за предходните три години от датата на кандидатстване;
- В сектор “мляко” се включва като допустима инвестиция “закупуване на специализирана хладилна транспортна техника за превоз на млечни продукти”;
- Намалява се допустимия за подпомагане процент на общите разходи, необходими за изготвяне и изпълнение на проектите, включително за изготвяне на бизнес план (за проекти на стойност над 1 000 000 евро) както следва:
 - При размер на допустимите инвестиции от 1 000 000 евро до 2 000 000 евро, процентите се намаляват съответно от 12% на 10% за целия размер на общите разходи и от 5% на 4% за изготвяне на бизнес план ;
 - При размер на допустимите инвестиции над 2 000 000 евро, процентите се намаляват съответно от 12% на 8% за целия размер на общите разходи и от 5% на 3% за изготвяне на бизнес план ;

4) Промени в мярка 1.2. 1. “Пазари на производителите и тържищата”

- Намалява се допустимия за подпомагане процент на общите разходи необходими за изготвяне и изпълнение на проектите, включително за изготвяне на бизнес план за проекти на стойност над 1 000 000 евро на:
 - При размер на допустимите инвестиции от 1 000 000 евро до 3 000 000 евро, процентите се намаляват съответно от 12% на 10% за целия размер на общите разходи и от 5% на 4% за изготвяне на бизнес план ;

- При размер на допустимите инвестиции над 3 000 000 евро, процентите се намаляват съответно от 12% на 8% за целия размер на общите разходи и от 5% на 3% за изготвяне на бизнес план ;
- От бюджета по мярка 1.2. “Подобряване на преработката и маркетинга на селскостопански и рибни продукти”, се заделя (като самостоятелен) бюджет за подмярка 1.2.1. “Пазари на производители и тържища” в размер на 25 млн.евро публични средства (ЕС+национален бюджет) за целия период на действие на Програма САПАРД при следното разпределението на бюджета по подмярка 1.2.1.:
 - 9 млн. евро публични средства за 2004 г.
 - 8 млн.евро публични средства за 2005 г.
 - 8 млн. евро публични средства за 2006 г..
 Чрез тази промяна ще се гарантира определен бюджет за изпълнение на заложените цели на подмярката. Бюджета е съобразен с очакваните проекти по подмярката.

5) Промени в мярка 1.5 “Създаване на организации на производители”

- Намалява се минималният брой на членовете на организацията за плодове и зеленчуци и мляко от 30 члена на 7 члена и в резултат съответно се преизчислява (намалява) размера на минималната годишна пазарна продукция, съответния минимален брой животни /земя за секторите плодове, зеленчуци и мляко и съответния годишен оборот от 150 000 на 100 000 евро.

6) Промени в мярка 2.1 "Развитие и диверсификация на икономическите дейности и създаване на възможности за многостранни дейности и алтернативни доходи"

- Предвижда се намаляване на максималния размер на допустимите инвестиционни разходи за направление "Селски туризъм" от 500 000 евро на 250 000 евро. С това се постига по-стриктно придържане към целите на мярката, тъй като по-голяма инвестиция за проект в селски туризъм създава предпоставки за нарушаване на автентичната местна среда. В тази връзка се променя (ограничава) и географския обхват на направление "селски туризъм" от мярката, като се правят промени в списъка на "Общини и планински населени места с потенциал за развитие на селски туризъм" (Приложение 1.Г от НПРЗСР);
- Прави се промяна в критериите за избор на проекти. С това се отразяват бележките от доклада за Междинната оценка на Програмата. Чрез включването на нов критерий "подкрепа на местни инициативи" се дава приоритет на проекти на местни фирми или физически лица. Включва се и допълнителен критерий за поощряване на биологичното производство;
- Намалява се значително допустимия за подпомагане процент на общите разходи необходими за изготвяне на бизнес план.

7) Промени във финансовите таблици на Националния план за развитие на земеделието и селските райони НПРЗСР.

Предложенията за промени във финансовите таблици включват разпределение на допълнителните средства (съгласно подписаните финансови споразумения 2000-2003г.), допълнителните средства за 2003 г. и очакваните средства за 2004-2006г., създаване на отделен бюджетен ред за подмярка 1.2.1. “Пазари на производители и тържища” (средствата, за които се заделят от бюджета на мярка 1.2. “Подобряване на преработката и маркетинга на селскостопански и рибни продукти) и преразпределяне на средствата между мерките от Програмата.

Нови (четвърти по ред) изменения и допълнения в НПРЗСР (Програма САПАРД) бяха изготвени в резултат на проведените дискусии и взетите решения на осмото заседание на Комитета по наблюдение (08 декември, 2004 год.) относно необходимостта от:

- осигуряване на достатъчен суровинен ресурс за преработвателните предприятия с цел намаляване на необходимостта от внос на такива суровини и отрицателните последици за българските производители;
- подкрепа на приоритетните сектори “мляко” и “месо” с цел изпълнение на поетите ангажменти за достигане на санитарно – хигиенните стандарти в тези приоритетни сектори;
- подкрепа на сектор “трайни насаждения”, при който се отчита над 50% неизпълнение на индикативно заложените в мярката бюджет за сектора и което на практика означава неизпълнение на одобрената стратегия на Плана по САПАРД, в която “лозарството” и “производството на плодове и зеленчуци” са изведени като приоритетни сектори, заедно със сектори “мляко” и “месо”.

По-важните промени са както следва:

- Увеличаване на бюджета на мярка 1.1. “Инвестиции в земеделски стопанства” с 11 887 540 евро (средства на ЕС) и намаляване на бюджетите на мерки 1.4. “Лесовъдство, залесяване на земеделски земи, инвестиции в горски стопанства, преработка и маркетинг на горски продукти”, 1.6. “Управление на водните ресурси” и 4.1. “Техническа помощ (Програма). Средствата ще се използват за подпомагане на сектор “мляко”.
- Разпределение на допълнителните средства в размер на 14 160 000 евро (средства на ЕС) за 2005 г. и 2006 г. в следното съотношение:
 - 40% за мярка 1.1. “Инвестиции в земеделски стопанства”, като средствата ще се използват за подпомагане на сектори “мляко”, “месо” и “трайни насаждения: лозя, овощни градини, ягодоплодни”;
 - 20% за мярка 1.2. “Подобряване на преработката и маркетинга на селскостопански и рибни продукти”;
 - 40% за мярка 2.1. “Развитие и диверсификация на икономическите дейности, създаване на възможности за многостранни дейности и алтернативни доходи”.
- Община Угърчин се включва в Списъка с общини и планински населени места с потенциал за развитие на селски туризъм.

Посочените по-горе четвърти изменения и допълнения в НПРЗСР бяха одобрени от ЕК на 07 юни 2005г.

2. Наблюдение

Срещи на Комитета по наблюдение:

В периода август 2004 – юли 2005г. Комитетът по наблюдение на Програма САПАРД проведе две редовни срещи, на които разгледа напредъка в изпълнението на програмата и обсъди предложения за промени в Националния план за развитие на земеделието и селските райони.

Осмата среща на Комитета се състоя на 8 декември 2004г. в гр. София.

Комитетът разгледа следните основни въпроси: информация за изпълнение на решенията, приети на седмото заседание на Комитета по наблюдение, информация за прилагане на акредитираните мерки по Програма САПАРД- одобрени, отхвърлени, изпълнени проекти, напредък в подпомагането на инвестиции в млечния сектор (по мерки 1.1 и 1.2) и за кланици (по мярка 1.2), напредък в изпълнение на одобрените проекти по “публичните мерки”

2.2 и 2.3, информация за резултатите от извършени проверки на/от Агенция САПАРД (вътрешен одит; проверки на място), информация за финансовото изпълнение на Програма САПАРД по стартиралите мерки, размер на натрупаната лихва по преведените суми в САПАРД сметката на Националния фонд към МФ, прогноза за усвояване на "бюджет 2001" (по мерки), информация за позицията на ЕК относно доклада за Междинна оценка на Програма САПАРД и обсъждане на необходимостта от нейното актуализиране и Втория годишен доклад за прилагането на Програма САПАРД, информация за проведените заседания на постоянните работни групи към Комитета за наблюдение: дискутирани проблеми и взети решения и Предложения за изменения в НПРЗСР, включително произтичащи от измененията в Регламент 1268/99, Информация за извършени проверки от ЕК и други институции, докладване на Агенция САПАРД за готовността относно: прилагане на измененията в мерките от НПРЗСР, приети от Комитета СТАР на 20 юли 2004 г., акредитацията на Мерки 1.3 "Развитие на селскостопански дейности, целящи опазване на околната среда" и 1.6 "Управление на водните ресурси", информация за предприетите мерки за стабилизиране и укрепване на административния капацитет на Агенция САПАРД, Информация от Националния ръководител за представените от Агенция САПАРД промени в процедурните правилници в резултат на приетите от Комитета СТАР на 20 юли 2004 г. изменения в НПРЗСР.

Деветата среща на Комитета се състоя на 22 юни в гр. Велинград.

Комитетът разглежда следните основни въпроси - приемане на протокола от осмото заседание на Комитета по наблюдение, проведено на 8 декември, 2004 г, информация за изпълнение на решенията, приети на осмото заседание на Комитета по наблюдение, прилагане на програма САПАРД: информация за постигнатия напредък по акредитираните мерки (одобрени, отхвърлени, изпълнени проекти). Напредък в подпомагането на инвестиции в млечния сектор (по мерки 1.1. и 1.2.) и за кланици (по мярка 1.2.) и ход на изпълнение на одобрените проекти по публичните мерки 2.2. и 2.3, информация за резултатите от извършени проверки на/от Агенция САПАРД (вътрешен одит; проверки на място), Информация за финансовото изпълнение на Програма САПАРД и за размера на натрупаната лихва по преведените суми в САПАРД сметката на Националния фонд към МФ, приемане на промени в таблиците с показатели за наблюдение, обсъждане на Третия годишен доклад по Програма САПАРД, информация за проведените заседания на постоянните работни групи към Комитета за наблюдение, докладване на Агенция САПАРД относно готовността за прилагане на мерки 1.3. "Развитие на селскостопански дейности, целящи опазване на околната среда" и 1.6. "Управление на водните ресурси", информация за хода на подготовката на актуализацията на Междинната оценка по Програма САПАРД, информация за напредъка по подготовката на Програмата за развитие на земеделието и селските райони (2007-2013 г.).

3. Публичност по САПАРД

Пълна и изчерпателна информация за програма САПАРД се публикува регулярно на интернет страницата на МЗГ. Тази страница съдържа подробно описание на допустимите инвестиции по 10-те акредитирани мерки, както и пълния текст на Националния план за развитие на земеделието и селските райони. Посочени са необходимите документи за кандидатстване, примерен бизнес-план и инструкции за неговото изготвяне. Страницата помества подробна информация относно напредъка в прилагането на Програмата, включително списъка на одобрените кандидати по нея. Страницата съдържа и отпрати към страници на Европейската Комисия, посветени на САПАРД.

През 2004 г. Агенция САПАРД участва с информационен щанд на Инвестиционен форум 2004 – „Проекти и финансиране“, проведен на 14-15 април 2004г. в гр.София в Националния дворец на културата. Със специално изработени информационни материали се популяризира

дейността на Програма САПАРД по първа, шеста, седма и осма мярка. Информационните материали включваха в синтезиран вид условията за кандидатстване – допустими инвестиции, финансови условия и специфични изисквания към кандидатите. Експертите от отдел „Европейски схеми“ предоставяха подробна информация за реда и условията за кандидатстване по всички мерки. Поради изчерпвания финансов ресурс и преустановения прием на молби по първа, втора и трета мярка не бяха представени информационни материали.

Агенция САПАРД оказва съдействие на медиите за излъчване на репортажи за реализирани проекти по Програмата.

Ежедневно в Агенцията се отговаря на получени писма от частни лица, фирми, организации и представители на общини. Специално за публичните мерки беше изготвен график, в който всяка от общините от съответната област разполагат с фиксиран ден, в който може да се получи необходимата информация и консултация по публичните мерки за съответния регион.

Експерти от МЗГ провеждат регулярно срещи с потенциални бенефициенти по Програмата в различни области и общини. Една от основните цели на тези срещи е разясняване на възможностите за създаване на групи производители и за използването на помощта по Програма САПАРД за тяхното функциониране.

Беше изготвен (по поръчка на МЗГ) и излъчен по БНТ образователен филм за прилагането на Правилата за добра фермерска практика – едно от задължителните условия за участие по Мярка 1.3. от НПРЗСР.

4. Прилагане на Програма САПАРД

През 2004 г. по Програма САПАРД изплатената субсидия по сключените договори за безвъзмездна финансова помощ е в размер на 135 225 хил. лв. (включва финансиране от европейските фондове и съфинансиране от държавния бюджет)

Таблица VIII. 1.

Платени проекти по програма САПАРД през 2004 г. по мерки и сектори

Сектор	Описание	Брой платени договори	Общо инвестиция на платените проекти / хил. лв./	Общо изплатена субсидия /хил. лв./
0101	Мляко	3	1 513	709
0102	Месо	16	17 294	7 484
0103	Трайни насаждения	65	15 232	6 444
0104	Зеленчуци, цветя	210	83 211	39 606
M1	Инвестиции в земеделските стопанства	294	117 250	54 243
0201	Вино	14	31 074	14 613
0202	Плодове и зеленчуци	20	46 095	20 485
0203	Мляко и млечни продукти	7	12 602	5 999
0204	Месо и месопреработка	27	48 159	22 715
0205	Рибарство и аквакултури	5	13 310	5 820
M2	Подобряване преработката и маркетинга на селскостопанска и рибна продукция	73	151 240	69 632
0301	Селски туризъм	28	11 019	3 726
0302	Занаятчийство	1	674	271
0303	Дървообработване	25	11 427	5 009

0305	Мед и пчелни продукти	13	839	358
0306	Коневъдство	1	949	446
0307	Аквакултури	2	425	193
0308	Гъбопроизводство	2	940	366
0309	Прераб.етер.масл.култури	7	2 398	950
M3	Развитие и разнообразяване на икономическите дейност и, предоставяне на възможности за многостранни дейности и алтернативни доходи	79	28 671	11 319
0602	Строеж на второстепенни пътища	1	53	22
M6	Лесовъдство, залесяване на земеделски земи, инвестиции в горски стопанства, преработка и маркетинг на горска продукция	1	53	22
1001	Разходи за срещи на Комитета по наблюдение, разходи за експерти и други участници	1	9	9
M10	Техническа помощ	1	9	9
	Общо:	448	297 223	135 225

Източник: ДФ "Земеделие"

През първото шестмесечие на 2005 г. по Програма САПАРД изплатената субсидия по сключените договори за безвъзмездна финансова помощ е в размер на 89 441 хил. лв.

IX. РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

През месец юли 2004 г. приключи изпълнението на Туининг лайт проект по програма ФАР за дефиниране на необлагодетелстваните райони на земеделие в България.

Главната цел на проекта е хармонизиране и прилагане на законодателството в областта на земеделието, в частта му структурна политика, глава V „Необлагодетелствани райони и райони с екологични ограничения“ на Регламент (ЕС)1257/1999 за подпомагане развитието на селските райони от Европейския фонд за гарантиране и ориентиране на земеделието.

Основни резултати от изпълнението на проекта са:

- Подготвен е анализ на практиката на страните членки на Европейския съюз свързана с разработването и прилагането на схеми за подкрепа на земеделски производители в необлагодетелстваните райони;
- Идентифицирани са критерии за определяне на различните видове необлагодетелствани райони в България;
- Разработена е методология за изчисляване на компенсаторните плащания за подкрепа на земеделските производители в различните видове необлагодетелствани райони в България;
- Изготвен е проект на пилотна схема за подпомагане на земеделските производители в необлагодетелстваните райони, в това число са подготвени и проект на Ръководство към участниците в схемата за компенсаторни плащания на земеделските производители от необлагодетелстваните райони, проект на изисквания за добра фермерска практика, проект на процеса на администриране на схемата;

- Разработен е проект на Наредба за определяне на необлагодетелстваните райони и районите с екологични ограничения.

От 28.06.2004 г. до 2.07.2004 г. за успешното стартиране на пилотната схема за подпомагане на земеделски производители в необлагодетелствани райони и районите с екологични ограничения бяха организирани три семинара - в МЗГ, в гр. Батак и гр. Болярово с цел да се обучат структурите на МЗГ и ДФЗ за прилагане на схемата за компенсаторни плащания. Обучения бяха проведени за земеделските производители в определените пилотни общини Батак, Макреш, Болярово и Малко Търново. На обучението бяха поканени и присъстваха експертите от Областните дирекции "Земеделие и гори", Общински служби "Земеделие и гори", Регионалните служби за съвети в земеделието и представител от НССЗ, Областните дирекции на ДФ "Земеделие", както и кметовете и експерти от общинските администрации.

С решение № 685/24.08.2004 г. е одобрен проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за подпомагане на земеделските производители, с включено подпомагане в необлагодетелствани райони и райони с екологични затруднения, а с протокол №10 на Управителния съвет на ДФ "Земеделие" от 19.10.2004 г. е взето принципно решение за прилагане на пилотна схема за подпомагане на земеделски производители в необлагодотелстваните райони.

С протокол №1 на Управителния съвет на ДФ "Земеделие" от 25.01.2005 г. за прилагане на пилотната схема през 2005 г. са определени 5 500 000 лв.

С протокол №4 на Управителния съвет на ДФ "Земеделие" от 25.03.2005 г. бяха приети Указания за прилагане на пилотна схема за компенсаторни плащания на земеделски производители в необлагодотелстваните райони в България (в определените като пилотни общини: Батак, Болярово, Вършец, Малко Търново, Котел и Чупрене).

През месец март и месец април 2005 г., експерти от дирекция "Развитие на селските райони", ДФ "Земеделие" и Националната служба за съвети в земеделието проведеха семинари в пилотните общини Батак, Болярово, Вършец, Малко Търново, Котел и Чупрене за информиране на земеделските производители за реда, условията и документите за кандидатстване по пилотната схема за компенсаторни плащания.

Последната дата за подаване на молби за кандидатстване по пилотната схема за 2005 г. беше 15.06.2006 г.

Таблица IX. 1.

Заявени средства по целева субсидия за прилагане на пилотна схема за компенсаторни плащания към 15.06.2005 г.

Областна дирекция	Брой ЗП	Заявени хектари	Заявени средства
Бургас	11	203,775	58 813,62
Видин	21	438,600	136 416,00
Монтана	42	450,356	156 625,98
Пазарджик	27	235,628	73 193,43
Сливен	75	1 157,153	352 633,20
Ямбол	170	5 527,908	1 685 114,59
ОБЩО:	346	8 013,421	2 462 796,82

Източник: МЗГ

Проект „Устойчиво развитие на селските райони”

Съвместният проект между МЗГ и ПРООН „Устойчиво развитие на селските райони” стартира през 2003 г. с цел подготовка на България за прилагане на Инициативата Лидер, от момента ѝ на присъединяване към ЕС. Проектът се изпълнява до края на 2005 г., като общият му бюджет е в размер на 1 325 000 щ.д., в т.ч.: от бюджета на МЗГ 800 000 щ.д., от 11-те пилотни общини – 165 000 щ.д. и от ПРООН – 360 000 щ. д. По проекта са създадени 11 Местни инициативни групи (МИГ) в селски общини по методологията Лидер, с участието на неправителствени организации, местни власти и представители на бизнеса. Чрез проекта беше оказана помощ при изготвяне на стратегиите на МИГ за местно развитие, за тяхното обучение, изграждане на капацитет и финансово подпомагане за оперирането им.

Проектът цели да подпомогне устойчивото развитие на селските райони в единадесет общини в областите Пернишка, Монтана, Благоевградска, Кърджалийска и Хасковска. Дейностите са съсредоточени върху устойчивото земеделие, устойчиво горско стопанство и алтернативен туризъм.

По пилотния проект за периода януари - декември 2004 г. е извършено следното:

1. Бяха създадени, регистрирани и функционират 11 местни инициативни групи по закона за юридическите лица с нестопанска цел. Регистрирани са и функционират 11 кооперации.
2. През 2004 г. продължи изграждането на капацитет на 11-те местни инициативни групи: чрез провеждане на редовни срещи на МИГ по общини за актуализиране на работните планове, обсъждане на проектните предложения, консултации по изработване на бизнес планове за отпускане на заеми, провеждане на кредитни комисии и организиране на пътуващите семинари за участниците в годишната среща на PREPARE. Организирани бяха разнообразни обучения, участия в международни семинари и работни срещи.
3. МИГ взеха участие в годишната среща на европейската мрежа за партньорство в развитието на селските райони PREPARE 24-30 септември, а също така Сатовча и Гърмен осъществиха сътрудничество с френска община Лектур.
4. Бяха реализирани и редица публикации сред които ръководство за компостиране, туристически дипляни и листовка на проекта.
5. Фондът за демонстрационни инициативи беше одобрен от Управителния съвет на проекта на 28 април 2004 г. и стартира на 15 май 2004 г. По схемите „Обществено-полезни и иновативни проекти” бяха получени и оценени общо 56 предложения за проекти. Бяха проведени две заседания на експерти от МЗГ и 2 заседания на Комитета за управление на проекта, на които бяха одобрени за финансиране общо 29 проекта. Сключени бяха договори за изпълнение на стойност 185 600 щ.д. По схемата за микро-финансиране бяха отпуснати 30 заема, на стойност 58 000 лв. Стартира изпълнението на 22 от всичко 29 обществено-полезни и иновативни проекти, финансирани от Фонд за демонстрационни инициативи (ФДИ), което представлява сключени договори за 76% от общата стойност на всички одобрени проекти.
6. По проекта е създадена постоянна заетост за 12 месеца на 30 лица (Звено за управление на проекта за 2004 г. и 25 постоянни консултанта в 11-те Звена за развитие на проекта за 2004 г.), и временна заетост за 12 месеца на 50 лица по проекти изпълнявани по Фонд за демонстрационни инициативи.

По пилотния проект за периода януари - юни 2005 г. е извършено следното:

1. Годишен план за 2005 г. и Годишен отчет на проекта за 2004 г. бяха приети от Управителния съвет (УС) на Проект УРСР през януари 2005 г.;
2. УС одобри Концепцията на Фонда за демонстрационни инициативи (ФДИ) за 2005 г.;

3. Работните процедури на ФДИ за 2005 г. бяха актуализирани и бе проведена кампания за набиране на проектни предложения по ФДИ - 2005 в 11-те общини;
4. Подготвени са резюмета на стратегиите за устойчиво земеделие, горско стопанство и алтернативен туризъм на 11-те общини;
5. Завърши изпълнението на 2 обществено-полезни и 4 иновативни проекта от ФДИ - 2004, а останалите 27 проекта от ФДИ - 2004 са в напреднал стадий на изпълнение;
6. Одобрени са още 14 микро-кредита от Кредитните комисии в Гърмен, Якоруда, Вършец и Сатовча; отпуснати са общо 44 кредита, които представляват 59% от предвидените ресурси по Схемата за микро-финансиране на ФДИ;
7. Проведена е Годишна среща на екипа на проект УРСР, съчетана със съвместно участие на 6 общини от Проект УРСР и 2 общини от Проект "Възможности 21" на Международната туристическа борса "Ваканция 2005" в НДК, София;
8. Организиран са посещения на място в 11-те общини на експертите, извършващи междинна оценка на проекта с фокус върху създаването и дейността на Местни инициативни групи от тип Лидер в България.

По пилотния проект до края на 2005 г. се прогнозира да бъде извършено следното:

1. Организиране на пътуващи работни семинари от 11-те МИГ и участие на членове на местните инициативни групи в тях с цел обмен на опит и обучение.
2. Провеждане на обучения на хора от 11-те общини.
3. Изпълняване и завършване на одобрените проекти за 2004 г. по ФДИ.

Програма за развитие на земеделието и селските райони в Странджа-Сакар (ПРЗСРСС)

Програмата е одобрена и приета с решение на Министерски съвет от 9 юни 2005 г. В нейния териториален обхват са включени общините Малко Търново, Приморско, Царево, Средец, Созопол, Болярово, Елхово, Стралджа, Тунджа, Любимец, Свиленград и Тополовград.

Програмата отчита трите основни типа предизвикателства, пред които е изправено развитието на селските райони на европейско и национално ниво - икономически, социални и екологични и ще се изпълнява в периода 2005-2013 г. Чрез нея се въвеждат целенасочени усилия за интегрирано развитие на земеделието и селските райони в Странджа-Сакар, подготвящи региона за работа с бъдещите фондове на ЕС. Общите цели, залегнали в програмата са :

1. Постепенно увеличаване готовността на местните общности за усвояване и оптимизиране на финансови средства от национални, европейски и други международни фондове и програми като акцентът е върху средства определени за развитие на селските райони;
2. Стимулиране развитието на ефективно и модернизирано земеделско производство;
В процеса на подготовка на ПРЗСРСС са идентифицирани шест програмни приоритети (направления), всяко от които е представено в програмата и с конкретни подобласти.
 - A) Растениевъдство - градинарство, лозарство, производство на плодове и ядки;
 - B) Усъвършенстване на животновъдството;
 - C) Подобряване на инфраструктурата в селските райони;
 - D) Разнообразяване на местната икономика и развитие на пазари;
 - E) Изграждане на капацитет за бъдещото реализиране на проекти по приоритетна ос Лидер;
 - F) Обучение, образование и информация.

Създаването на пакет от атрактивни финансово-икономически стимули за стартиране на земеделски дейности в областта на идентифицираните приоритети е един от начините за стимулиране на интереса към "Програма за развитие на земеделието и селските райони в Странджа –Сакар" (ПРЗСРСС). Важен акцент в ПРЗСРСС е и приетото от Министерски съвет предложение, описано в точка 5.1 от програмата, според което териториалният обхват на ПРЗСРСС се разглежда като критерий за избираемост на проекти по мерките на различните оперативни програми, при съответствие на тези проекти с приоритетите на програмата "Програма за развитие на земеделието и селските райони в Странджа –Сакар". Във връзка с това, всички министерства при формулирането на различните си инвестиционни програми и проекти и при планирането на средства за тях следва да отчетат идентифицираните в ПРЗСРСС приоритети, като се осигурява предимство при финансирането на предложения, които се вписват в програмните направления и дейности от "Програмата за развитие на земеделието и селските райони в Странджа –Сакар". В изпълнение на това решение, още от 2006 г. Министерство на земеделието и горите ще осигурява предимство на проекти в областта на програмните направления и дейности от ПРЗСРСС при финансирането на проекти по годишната си инвестиционна програма.

Проект по ФАР за побратимяване с Австрийското министерство на земеделието, околната среда и водите и Италианското министерство на земеделието и горите

BG/2004/IB/AG/01 "Подготовка на Министерство на земеделието и горите да прилага втория стълб на ОСП – Развитие на селските райони"

В рамките на подготовката на Министерство на земеделието и горите да прилага политиката за развитие на селските райони на Европейския Съюз, дирекция „РСР“ (в качеството си на орган, отговорен за управлението на помощта от ЕС) заедно с австрийското Министерство на земеделието, околната среда и водите подготви проект за побратимяване, чиято основна цел е оказване на експертна помощ на българската страна при изготвянето на Националния план за развитие на селските райони 2007-2013, както и на системите за неговото управление, наблюдение и оценка. Партньор по проекта е и италианското Министерство на земеделието и горите.

Проектът включва и обучение на експерти от отговорните звена на дирекция „РСР“, ДФЗ, социално-икономическите партньори от сектора, както и запознаване с опита в развитието на селските райони на страните-членки. Проектът бе одобрен от Европейската Комисия (Комитета по институционално развитие към Генерални дирекции „Разширяване“ и „Земеделие“) и стартира официално на 13 септември 2005 г. Проектът е с продължителност 24 месеца и заложените резултати и основни дейности са както следва:

Основни дейности:

- Анализ на институционалното състояние и оценка на нуждите с оглед управлението на помощта по ЕСФРСР;
- Правила и методология за програмиране, наблюдение, контрол и оценка;
- Дефиниране на основните отговорности и задачи по прилагане на ПРСР (вкл. на разплащателната агенция);
- Подготовка на мерките по ПРСР;
- Обучение на експерти от отговорните институции и социално-икономическите партньори.

Резултати:

- Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) 2007-2013 е изготвена и одобрена от ЕК;
- Механизмите за прилагане на ПРСР са разработени и одобрени от ЕК;

- Системата за наблюдение на ПРСР е въведена в действие;
- Разработени са бази данни от индикатори за наблюдение на ПРСР и на развитието на селските райони.

Х. АГРОЕКОЛОГИЯ

Изготвен бе проект на Стратегия и Национален план за развитие на биологичното земеделие (НПРБЗ) за периода 2006-2013 г. Предстои съгласуване и приемане на документа. Основният принцип в процеса на изготвяне на НПРБЗ бе широкото участие на заинтересованите страни. В изпълнение на този принцип бе създадена работна група от повече от 30 представители на ключови заинтересовани страни. Работата на работната група бе подпомогната от експертен екип, също съставен от специалисти в сферата на биологичното земеделие от неправителствените организации, научните среди и консултантски фирми. Работният вариант на НПРБЗ бе обсъден с повече от 600 души от цялата страна чрез серия от шест срещи, проведени във всеки от районите за планиране, на които основно се анализираха силните и слабите страни, възможностите и заплахите (SWOT анализ), както и стратегическите и специфичните цели и задачи за по-нататъшното развитие на биологичното земеделие в България. Като стратегически цели бяха определени:

- Развитие на пазара на биологични продукти;
- Осем процента от използваната земеделска земя да се управлява по биологичен начин към 2013 г.;
- Ефективна нормативна рамка за развитие на биологичното земеделие към 2007 г.;
- Ориентирани към практиката научни изследвания, образование, обучение и консултантска дейност в областта на биологичното земеделие;
- Установяване на ефективна система за контрол и сертификация.

В рамките на туининг проект BG/2002/IB-AG-02 между България, Холандия и Гърция "Подкрепа на предприеждинителната програма на Министерство на земеделието и горите и Министерство на околната среда и водите в сферата на агроекологията" бе детайлизирана Националната агроекологична програма (НАЕП). В рамките на НАЕП ще бъде подкрепено биологичното земеделие. Ще бъде подпомагано също управлението на земи с висока природна стойност, като по-специално то ще бъде насочено към възстановяването и поддържането на полуестествени затревени площи, поддържане на местообитанията на водолюбиви птици; на местообитанията на защитени видове; крайречните местообитания, екстензивното управление на рибарници). По друга, трета мярка ще се подпомага създаването и поддържането на характеристики на ландшафта, най-вече в равнинните райони, ще се поощрява създаването, възстановяването и поддържането на синори, ще се подкрепя поддържането на традиционни овощни градини. Чрез друга мярка от НАЕП ще се подкрепя опазването на почвите и водите чрез намаляване на замърсяването с нитрати и контрол на почвената ерозия. Отделна мярка е посветена на опазване на застрашени породи селскостопански животни и на практики от традиционното животновъдство.

Отново в рамките на туининг проекта бяха разработени Правила за добра земеделска практика и Програма за ограничаване и ликвидиране на замърсяването, съгласно изискванията на Наредба No.2 за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници. Целта е чрез правилна употреба на минералните и органичните торове и чрез правилното им съхранение да бъде опазена почвата, а оттам и водите от замърсяване с нитрати. Предстои те да бъдат въведени в изпълнение.

